

Atvinnuvegaráðuneytið

Reykjavík, 28. ágúst 2026
Tilvísun: 2026081285/K.J.

Efni: Mál nr. S-153/2026 – Áform um breytingu á lögum um neytendasamninga

Persónuvernd vísar til áforma atvinnuvegaráðuneytisins um breytingu á lögum um neytendasamninga nr. 16/2016, mál nr. S-153/2026, sem voru birt þann 18. ágúst 2026 í samráðsgátt stjórnvalda. Frestur til athugasemda er til 1. september.

Af áformunum verður ráðið að meðal fyrirhugaðra breytinga sé að gildissvið laganna verði rýmkað þannig að þau taki einnig til samninga um stafrænt efni og stafræna þjónustu þar sem neytandi greiðir ekki peninga heldur veitir eða skuldbindur sig til að veita seljanda persónuupplýsingar, að ákveðnum skilyrðum uppfylltum.

Af þessu tilefni áréttar Persónuvernd að ekki verður litið svo á að persónuupplýsingar séu greiðslumiðill eða endurgjald með þeim hætti að það eitt og sér skapi heimild til vinnslu þeirra. Öll vinnsla persónuupplýsinga sem fram fer í tengslum við slíka samninga þarf eftir sem áður að vera í samræmi við lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og reglugerð (ESB) 2016/679. Það felur meðal annars í sér að fyrir vinnslunni þurfi að vera fullnægjandi vinnsluheimild og að gætt sé að meginreglum persónuverndarlöggjafarinnar. Þá kann eftir atvikum að þurfa að leggja mat á hvort samþykki, sé vinnsla byggð á því, teljist óþvingað, meðal annars þegar veiting þjónustu er gerð háð samþykki fyrir vinnslu persónuupplýsinga sem ekki er nauðsynleg vegna framkvæmdar samnings.

Persónuvernd telur því mikilvægt að við undirbúning frumvarpsins verði gætt að skýru samspili neytendaréttar og persónuverndarréttar þannig að ákvæði um samninga þar sem neytandi veitir persónuupplýsingar verði ekki skilin svo að þau feli í sér sjálfstæða heimild til vinnslu persónuupplýsinganna eða hafi að öðru leyti áhrif á þær kröfur sem leiða af persónuverndarlöggjöfinni.

Í áformaskjalinu er jafnframt spurt hvort önnur lög séu fyrir hendi sem taka þurfi tillit til við lagasetninguna. Að mati Persónuverndar þarf í því sambandi sérstaklega að taka tillit til laga nr. 90/2018, um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, og reglugerðar (ESB) 2016/679, enda eru augljósir snertifletir milli fyrirhugaðra breytinga og reglna um vinnslu persónuupplýsinga.

Persónuvernd telur að lokum mikilvægt að stofnuninni verði gefinn kostur á að veita umsögn um frumvarpið þegar drög að því liggja fyrir og óskar eftir að þau verði send Persónuvernd til umsagnar á því stigi.

F.h. Persónuverndar,

Helga Sigríður Þórhallsdóttir

Konráð Jónsson